

Disputatio medica inauguralis de vipera

<https://hdl.handle.net/1874/343273>

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE

VIPERA.

QUAM,
AUSPICE DEO OPT. MAX.

Auctoritate Magnifici D. Rectoris,

JOANNIS GEORGII GRAEVII,

Politices, Eloquentiae & Historiarum Professo-
ris Ordinarii.

NEC NON

*Amplissimi Senatus Academici Consensu, Nobilissimaque
Facultatis MEDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis
rite & legitime consequendis,

Publico examini subijcit

JOHANNES L. LINDELIUS, Junecop. Succ.

KÅREAN. Alumn.

Ad Diem 1. Septemb. horis locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, clō lōc xc.

DISPUTATIO MEDICA
IN AUGUSTO 1712
DE

VIPERA.

AVSPICE DEO OPT. MAX.

JOANNIS GEORGI GRAEVI

Politicæ, Historiæ & Mathematicæ Professore
in Ordinariis.

IN SENATU

Publicæ Scholæ Medicæ Lipsiæ
PRO GRADU DOCTORATUS

Summius in Medicina Honoribus & privilegiis
tit. & legitime concessis.

JOHANNES LINDLIUS, Juniores, Sues.

ALIIA: Sparsus. bene locutus fuit.

TRAJECITI ad RHENUM.

Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academicæ
Typographi, c. 1712.

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

V I P E R A.

Inter atrocissimos vitæ hominis insidiantes hostes, præsentaneam ei perniciem, clademque funestam inferentes, postpositis aliis, est Vipera, quæ suo dente venenosissimo symptomata terribilia & horribilia homini inducit. Hujus nunc naturam & indolem paulo curiosius indagaturi, & quid noxæ, quidve utilitatis ipsi insit, quanta fieri potest brevitate ostensuri, accurata vocis istius investigatione Philologis relicta, Dissertationem hanc in quatuor dispartiemur capita. Quorum I. aget de Viperae structura. II. de ejus Veneno. III. de ejus Morsu. IV. denique de ejus Usu in foro Medico.

CAPUT. I.

De Viperae structura.

S. I. Examinaturi Viperam sub cultro Anatomico, ordiemur a squamis, quæ sunt in dorso oblongæ, unicolores, scilicet ex cæruleo fuscæ, & quo propius ad ventrem vergunt, eo rotundiores & magis cæruleæ, in ipso ventre itidem longæ, & instar armaturæ, per transversum sectæ, nigris maculis hinc inde conspersæ, non usque adeo duræ, sed perpolitæ, coruscæ ac rutilæ, magnitudine parva, toto numero, quot sunt vertebræ, alteræ denique alteris insidentes. Moderata

derata durities earum, ac politura facit maxime ad lubricum celerrimumque ejus spiralem reptatum, in spinis & aliis asperis corporibus, ne sua affricatione cutem cuticulamque ejus erodant; duritie præsertim lævorem adjuvante; ad quem usum neque pili, neque pennæ erant idoneæ.

§. II. *Cuticula* sensilis haut invenitur, etenim squamarum infixarum abundantia eam adeo occultat, ut nudo oculo detegi nequeat.

§. III. *Cutis* vero satis notabilis apparet, membranosa consistens substantia, quam detractam mucago pinquis e porulis minutissimis hinc inde profecta, digitis pertinaciter adhærescens, valde lubricam reddit. Bis in anno exiit, (sæpissime semi-exutas vidi, & propriis manibus tractavi, amoenissimum sane & dignum visu spectaculum; etenim effugere, sed frustra conantur, ob exuvium senectum, sub quo cuticula pulchre nitens apparet;) scilicet vere & autumno; duplex enim naturalis causa accedit, ad indurandam & siccandam cuticulam, scilicet frigus hyemis, & siccitas æstatis. Vere quidem propter frigus hyemis, quod præcessit & induravit, & propter necessarium motum ac flexum, quem per totam æstatem sunt obitura. Autumno vero, propter circumplicationem, in qua tota hyeme consistunt, quæque requirit totius corporis flexibilitatem, ut dum latibus suis sunt circumseptæ, partes illarum sese contingant, sibi que mutuo conjungantur.

§. IV. *Foramina* pellitantum sex deprehenduntur; maximum est *gula*, cætera sunt *ambarum narium*, & *oculorum*, postremum in imo *Ventre* situm est, in se comprehendens non solum *intestini foramen*, evacuandis excrementis dicatum, sed & præterea ea, quæ ad *partes genitales* spectant, tam in maribus, quam fæminis, occluditurque squama ultima, quæ est maxima, in formam semicirculi prominens. *Auditus* nullum habet peculiare foramen, eique sensui natura nares destinavit.

§. V. *Caput* est oblongum & acuminatum, quadantenus ex basi latiore in angustiore fornicem desinens. Ejus extremitati in parte superiore externa inseruntur loco narium duo illa foramina, quæ oblique inter dentes superiores, inter ipsum os & gulam, intra palatum superius feruntur.

§. VI. *Dentium* ordo est duplex, tam in superiore, quam in inferiore maxilla; (multas tamen secui, simplici præditas, scilicet inferiore.) Præterea duos satis longos & curvatos habent *dentes caninos*, (quædam habent hosce dentes caninos duplicatos, & triplicatos;) articulari modo infixos, ut satis curiose in Sceletis earum videre est, carne glandulosa obvolutos, e qua liquor limpidus & Flavus effluit, si comprimatur. Qui

venenum

venenum acutissimum vel velocissimum, quod in morsu totam inficiat massam sanguineam, vulgo creditur, at, si accuratius examinetur, mera est *saliva* viperarum, e glandulis salivalibus & nervis exsudans; sed de his suo loco.

§. VII. *Lingua* interdum bifida, interdum (sed raro) trifida observatur, teres, Pharyngi sub Tracheam adhærens, substantia molli constans, nigra membrana obvoluta, extreme subtilis, & volubilis; fulcitur & regitur osse hyoide, quod ex asperæ arteriæ lateribus, duobus cornibus spinosis & basi accuta suffulcitur. *Cuspides* linguæ tenuissimæ sunt, & quamquam celerrime eas vibret, nequaquam illæ pungunt, (ut vulgus sibi persuasum habet) nec nocent ulli, ignaris tamen terrorem incutere valent.

§. VIII. In *Cerebro* præter *duram matrem*, colore nigram, *medullarem* & *corticalem* substantiam, *nervos opticos* & *odoratorios*, nil distincti observatur; sed cætera tam subtilis consistentiæ sunt, ut facile visum fugiant.

§. IX. *Oculis* gaudet exacte rotundis, summæ agilitatis, nunquam clausis, qui dextre exsiccati curiosorum oculos oblectant, tantæque duritiei, ut fere cultro in partes dissecari nequeant. Noctu æque ac interdiu videt, quod sæpissime in iis demiratus observavi. Cui rei fidem faciet, quod mihi ipsi Upsaliæ per totam hyemem viperas aliquot in phialis occlusas asservanti contigit; nempe quod quædam elapsa noctu, fameque emacerata, quia octo menses sine alimento vitam traxerat, (quod mirum nemini videri debet, quippe non paucas post exantlatam integri, & quod excurrebat, anni inedia, spiritum adhuc ducere deprehendi) murem astu ceperit & deglutierit; quo, mane surgens, ita fatiatam vidi, ut locum mutare vix posset.

§. X. Cute primum detracta, factaque secundum longitudinem incisione, *Viscera* sequenti ordine disposita inveniuntur. *Cor* supremum seu regium locum obtinet, statim sub trachea in medio locatum; cujus vibrationes etiam ibidem ante dissectionem tactu & visu explorari possunt: singularis est figuræ, pollicis transversi longitudinem, minimique digiti latitudinem habens: est carniæ satis substantiæ, valideque admodum movetur: præ omnibus aliis visceribus, ceu fons sanguinis, maxime rubet. *Pericardio*, sed ratione peculiari est involutum, (inter quod & cor ipsum ne guttulam quidem liquoris contineri visum est, at ex compressi porulis, nonnihil liquoris exsudatur,) etenim fibræ passim e cordis

apice, & lateribus enata, capsulam cordi alligant, laxè tamen, ut spatium inter cor & pericardium supersit, ipsæque fibræ, ceu lora aut vincula quædam, exactè conspiciuntur. *Auricula* cordi est unica, magna tamen & rubicunda. Hæc quoties sanguinem notabili fibrarum venæ cavæ contractione suppeditatum accepit, toties turgida statim facta, imminuitur; pauloque post sese denuo constringens, sanguinem in cordis ventriculum exonerat; inde secutus cordis tumor, & demum contractis fibris ex mucrone versus basin nonnihil adducto, sarcina sanguinis, in aortam expulsa. Qui reciprocos motus diu in auricula & corde superstes viget. Imo Cor Sanguine privatum, & cum cæteris visceribus corpore exemptum, motu diutius protracto, vitæ prodit indicia. Quemadmodum autem *Ventriculus* cordis & auricula est simplex, ita etiam *Vena* cor ingrediens & *arteria* ex eodem egrediens invenitur simplex.

§. XI. *Pulmonum* fabrica oppido elegans, paulo infra cordis confinia existat, instar retis mirabiliter constructa, lobis omnino carens, colore admodum vivido & rutilo, substantia tenui, utcunque diaphana & rugosa; medio hujus transcurrit *Vena cava* ex superiore hepatis oblongi parte.

§. XII. *Trachea* immediate a pulmonibus ad gulam tendit, supra linguam sita.

§. XIII. Infra cor, in dextro magis latere *Hepar* carneæ substantiæ, nitidique & satis rubicundi coloris, longitudinis summæ respectu cæterarum partium, at latitudinis exiguæ, recumbit; Duobus componitur insignibus lobis, quorum dexter protenditur ad pollicis integram latitudinem, infra sinistrum; pars jecoris media superior continua est, neque citra dissectionem dividi potest.

§. XIV. *Vesicula biliaria* arctius inde intestinis quam hepatis adhærens pendet, ab omni prope cum hepate commercio sejuncta, nisi quod unus tenellus ex hepate ductus longiusculus, eidem implantatus, bilem affundit viridem.

§. XV. *Oesophagus*, *Ventriculus*, & *intestina* sequenti modo comparata sunt. *Oesophagus* recto ductu ab ore se extendit ad ventriculum, amplum adeo est receptaculum, ut pollicem viri satis corpulenti recipere valeat, ubique ejusdem capacitatis, adeo ut saccum oblongiorem haut inconcinne referre dici possit; Unde haud mirum est, quod totam ranam deglutire possit.

§. XVI. *Ventriculus* ad sacci speciem conformatus, in sinistro latere pendet,

det, duobus instructus validis membranis; processu suo cucullari ad manicæ hippocraticæ, vulgo dictæ, figuram quodammodo accedens. Ejus substantia longe crassior, & compactior videtur quam *Oesophagi*, intus rugosa & muco obducta. Eo autem modo *Oesophagus* inseritur ventriculo, ut dextrum ejus orificium loco multo altiore sit quam sinistrum; longitudo & capacitas *Oesophagi*, ac latitudo introitus ventriculi viperæ indoli admodum consonæ sunt, quæ nil commansum in ventriculum dimittit, sed animalia integra in escam adsumit, modo majora, modo minora; si quando vero longiora occurrant ipsa ventriculi profunditate, reliquum *Oesophago* impactum hæret, quo usque ventriculus extraxerit, ac in universum corpus amandarit succum partium deglutitarum, quas continere valuit; ac postmodum illas excipit, quæ in *Oesophago* hæserant. At tum non exiguum temporis spatium requiritur, eo quod ventriculus nequaquam occluditur, neque sufficientem calorem comparare potest ad citam concoctionis perfectionem. Mortua vipera, & ventriculo vacuo, *Pylorus* undique constrictus, tam exquisite clauditur, ut flatui nullus pateat transitus.

§. XVII. *Intestina* sunt ejusdem fere ubique amplitudinis, & constitutionis, præterquam quod circa finem, ubi ampliora sunt, ita ut hæc pars *coli Rectique* nomen adsumere queat, desinant circa inferiora ventris, manum transversam a caudæ apice. *Gyrosa* omnia sunt, miroque modo flexuosa, tenuia maxime.

§. XVIII. Inter intestinum & ventriculum, in flexura illa semicirculari, absconditum latet *Lienis* viscus, exiguum quidem, sed suaviter rubicundum, & punctulis quibusdam albicantibus, glandulas designantibus, interstinctum.

§. XIX. *Pancreas* lieni adjacet carnosa substantia, cujus ductus propter exiguitatem non invenitur.

§. XX. *Renes, Ureteres, & Vesicam urinariam* nulla inveni.

§. XXI. *Nervi* nullibi in toto corpore conspicui sunt præter in capite, (quamvis non negemus eos ubique inveniri,) scilicet ii, qui odorati, visui, auditui, & gustui sunt destinati; sunt & alii nervi quamplurimi, ex parte cerebri inferiore orti, cranium perforantes, quos ob subtilitatem prosequi usque ad insertionem difficile est, verum in confectione skeleti ejus, ubique instar tenuissimorum filiorum, hic & illic quidam apparent.

§. XXII. *Arteria & Vena* etiam præter eas, quæ ex corde & jecore ortum ducunt, armatis oculis conspiciuntur.

§. XXIII.

§. XXIII. *Testiculis* gaudet duobus *Vipera* mas, oblongis, infra *vesiculam felleam* sitis, substantia glandulosa, & albo colore. *Penem* habet duplicem, ex duobus corporibus oblongis & fistulosis, juxta se invicem sitis, & in apice in unum corpus coalescentibus, tempore coitus satis conspicuum, ut & in capto isto animali, si fortiter comprimatur; alias n. delitescit. *Vipera* femina duos testiculos, sicuti mas, longiores tamen, & crassiores habet.

§. XXIV. *Uterus* summæ exiguitatis est, ut difficulter inveniatur, nisi tempore gestationis; tunc satis magnus apparet, quia facillime ampliatur & explicatur, ita ut numerum viginti vel triginta viperinorum foetuum recipere valeat.

§. XXV. *Ossa* viperæ maris & femine, ejusdem constitutionis, situationis, ac numeri sunt, præterquam quod in feminis magis coacta a se invicem dilatata, & fortiores sunt. *Cranium* obtinet sat durum; & *maxillam inferiorem* ac *superiorem*. *Costas* numeravi septuaginta plus minusve. Qui curiositatis gratia *Sceleton* conficere velit, vivam viperam in scrinulo, plurimis foraminulis perforato occlusam, nido formicarum mandare potest.

§. XXVI. Leviter sic tacta *Anatomia Viperæ*, restat, ut aliquid de ejus *Generatione*, *latibus*, & *Alimentis* dicamus, antequam ad *Venenum* progrediamur.

§. XXVII. Bis in anno coeunt, primo scilicet, mense Aprili; deinde Septembri, alvo foetus quadrimestri aut quinquemestri spatio gestantes; qui perfectionem adepti, ordine prodeunt per uteri emissarium solitum, neque exiguo numero, videlicet ad viginti usque, & triginta, & in exitu secum abstrahunt exiguam membranam, ab umbilico pendentem, nempe secundinam, quam mater paulatim divellit, prout utero elabuntur. Veteres authores qui de vipera scripsere, ita dicunt: *Viperæ* cum libidine agitantur, & per paria coeunt, femina collum maris in emittenda genitura comprehendit, & arcte complexa, non prius dimittit quam devoraverit, & mas hoc modo perit; femina vero talem luit masculo pœnam, quod filii, dum adhuc intra uterum sunt, patrem ulciscentes, matricem ambedant, ejusque alvo ambesa, ita partum faciant. Vid. hac de re *Aristotel.* *Plin.* *Nicandr.* *Apulej.* &c. Hæc vero meræ fabulæ sunt, etenim instar cæterorum animalium conjunguntur, coeuntque masculus & femina, caudis ad medium usque corpus & amplius, optime convolutis, & semet complectentibus: altera vero superiori corporis parte ele-
vata,

vata, multisque cum ore osculis datis. Inest masculino vero membrum genitale ea in parte, ubi caudas jungere incipiunt, quod intus occultum habet. Fœminæ vero vulva inest ex directo, ut cuique inspicienti manifestum evadet. Taliq̃ ex coitu imprægnata reddita fœmina, fœtus in utero omnimodam perfectionem consequuti, more solito vivi prodeunt. At inter cæteros serpentes oviparæ sunt, quæ incumbunt, & ovis ut excludantur curant, vel soli exponendo, aut in propriis latibulis, ut in Suecia quam sæpissime inveni in stercore equino, & fimentis stercoreariis, serpentes ovis suis incumbentes.

§. XXVIII. Ad *Alimenta* quod attinet earum, vescuntur tum herbis quibusdam, tum animalibus, & quibus assueti solent nutriri, ejusmodi sunt Buprestes, Cantharides, muscæ, Ranæ, Bufones, pulli & ova animalium, mures, lacertæ. Ejusmodi animalia in nidis earum reperi, quæ integra deglutunt.

§. XXIX. *Conventus* suos brumali tempore, sub radicibus montium, & arborum habent, ubi in cavernis sese invicem complicatæ condunt, & per hyemem, ob frigoris vim, perinde ac si mortuæ essent, latitare solent: atque tum viperas quoque videas, manibus tractentur, deferanturque, haud quaquam mordere. Nam per æstatem, tum hoc animal, tum serpentes reliqui omnes, præsertim diebus canicularibus, quum vehementer æstuat, furorem præ se ferre videntur, adeo ut nullatenus, ne exiguo quidem momento quiescere possint: Tempus earum conveniendi mea in patria est Mens. Septemb. in autumno ex eundie suis latibulis est Mars, & April. Vere.

C A P U T . II.

De Veneno Vipereo, ejusque natura.

§. I. **D**E Veneno viperarum apud Autores variæ sunt opiniones; Quidam dicunt id esse calidum, quidam frigidum, quia se in latebras hyemali tempore recipiunt &c. Variasque sedes ipsi assignavere, ut *felli, hepatis, vesiculis supra dentes sitis*. Præterea tres venenorum ordines effecerunt: primum eorum, quæ statim interimunt: secundum eorum, quæ non ita statim, sed brevi post enecant. Tertium eorum,

eorum, quæ lenta Tabæ agrum conficiunt: atque inter hujus ordinis species reposuerunt viperam, quasi illius venenum sero interimat. Sed licet non inficiat eam, in aliquibus regionibus, ac certis in circumstantiis viperarum morsum non adeo lethalem esse, ut extemplo mortem inferat, tamen quo minus hoc absolute asseram, obstat experientia, quæ Venenum viperinum, si ullum, præsentissimum esse abunde comprobabat, imprimis si morsus factus sit a vipera jejuna, in corpore jejuno, si tempore æstatis, radiante Sirio, & a vipera valde irritata.

§. II. Multæ leguntur apud Autores historię, quibus omnibus experientia reclamant; insigne autem præjudicium est, quo laborant docti ac indocti, venenum nempe in ipsa substantia hæere carnes: Mortua enim vipera, nullum venenum corpori inest, quod non solum ipse expertus sum, sed etiam vesiculam felleam, & carnem ejus præparatam, pro sudorifero, aliis bono cum successu præbui, caput cum dentibus pani involutum canibus & aliis animalibus devorandum dedi, sine ulla noxa. Vipera vero vivens non minus morsu lethifera est, ac alia animalia, quæ vehementi ira percita, in rabiem ac furorem aguntur: fidem faciunt *Cænes, Lupi, Vulpes, Glires*, quinimo *Homines* ipsi, quorum morsus secundum post viperæ gradum obtinent. Porro audacter dico, nullum omnino venenum in ulla corporis viperini parte delitescere, imo nec in ipsis majoribus dentibus caninis, quippe quibus, invita ac reluctante vipera, cuiusvis animali infligitis, nec volam nec vestigium Toxici, aut ullius symptomatis venenum olentis, reperire licet. Non magis ergo lethiferum est istud vulnus, quam quodcunque aliud; Quod ipsum observasse, nimium quantum, in rimanda & explicanda veneni viperini natura juvabit; Etenim exinde liquet

I. *Morsum viperæ in se, vel absolute spectatum, nec veneniferum, nec lethiferum esse, sed cum quocunque simplici vulnere pari ambulare passu, ac non nisi ratione sanandi, curæ, quæ difficilior in illo obtinet, ab hoc differre, quod tamen soli structura vulneris, formam dentis tenuissimi, atque porrecti, & si accuratiora nos non fallant perspicilla, excipiat, recepit, acceptum ferendum est.*

II. *Eundem venenatum demum esse, si vipera non coacta, sed sponte sua, in morsum ruat.*

III. *Cum non nisi ira incitata, ex proprio motu, atque instinctu mordeat vipera, vel venenum exhalet, ipsissimam illam iram esse causam decantati illius veneni viperini, brutis aequè ac hominibus adeo infesti: posita enim*

ira, ponitur venenum in parte commorsa, & nisi venenis bonis, vel antidotis arceatur, ipsa mors; Absente autem vel sublata ea, abest quoque Toxicum omne, indicio certo, (nullum enim aliud $\kappa\alpha\lambda\acute{\iota}\pi\tau\omicron\nu$ causalitatis datur, vel dari potest) hanc veram & unicam esse causam.

III. Evicto hoc, reliquum est, ut modum quo iratior vipera venenum suo morflu inspiret, quantum isthoc ingenio nostro datum est, enodemus, siquidem id ipsis dictis non tantum magnum pondus addet, sed etiam certa notitia naturæ abditæ Toxicæ viperini nos imbuet.

§. IV. Omnis itaque cum disputatio de ira erit, quid isthæc sit, exquisito ac definito opus est; Equidem enim, qua a ratione (si non tam Ciceroni, quam rationis oraculo credimus) suscipitur de aliqua re institutio, debet a definitione proficisci, ut intelligatur, quid sit, de qua disputetur. Cic. de Offic. lib. 1. Zeno Citticus, Stoicorum Coryphæus, iram, ut Autor est Diogenes, ita definiuit: $\text{Ὁργὴ ἐπιθυμία ἰσχυραῖς τῷ δυνάμει ἁδυναξίας ἢ ὑπονομίας}$; quod Cicero. l. 4. Tusc. sic vertit; Ira est libido puniendi ejus, qui laesisse videatur injuria. Cum eo sentit Aristot. lib. 2. Rheth. Ira est cupiditas cum dolore apparentis ultionis conjuncta propter apparentem despicientiam, in se vel suorum quempiam. Ab utroque non multum recedit Plato.

V. Citatis quo minus addam Cartesii finitionem iræ, facit, quod Philosophus ille cogitandi vim a corpore abstrahens, hoc sub meræ extensionis vel brutæ inertisque molis forma, illam sub meræ conscientiæ notionem concipere annititur, adeoque nullum affectibus locum in brutis relinquere potuit, nec ullum reliquit, sed bruta in automata, feras in machinas mere mechanicas, & arte summi opificis pictas, fictas, dolatas, cœlatas, & nescio quas ligneas Veneri, Dædali, vel Archytæ Tarentini Philosophi columbas, aut Caroli. V. passerulos, arte Jannelli Turriani, illius temporis Archimedis, fabrefactos, volantes revolantesque, transformat. L. A. Seneca nullos etiam affectus, adeoque nec ipsam iram, de qua hic sermo, in feris agnoscit; sic enim ille deputat: Sed dicendum est feras ira carere, & omnia præter hominem. Nam cum sit inimica rationi, nusquam tamen nascitur, nisi ubi rationi locus est. Impetus habent fera, ratiem, feritatem, incursum: iram quidem non magis quam luxuriam. Et paulo post. Irasci quidem non magis sciunt, quam ignoscere. Muta animalia humanis affectibus carent. Verum enim vero eodem spiritu addit & hoc: Habent autem similes illis quosdam impulsus. Hoc enim est Stoicotum placitum: Feras quidem carere affectibus humanis proprie dictis, agitari autem

tem impulsu ac impetu horum simillimo. Huc faciunt ea, quæ in sequidem ille Seneca docte edisserit: *Tota illorum* (de animalibus loquitur) *ut extra, ita intra, forma humana dissimilis est: Regium & principale aliter dictum* (τὸ ἡγεμονικόν, ut notum, Græci; Latini animam vocant.) *ne vox est quidem, sed non explanabilis, & perturbata, & verborum inefficax; ut lingua, sed devincta, nec in motus varios soluta: ita ipsum principale parum subtile, parum exactum. Caput ergo visus, speciesque rerum, quibus ad impetus evocetur, sed turbidas & confusas. Ex eo procarus illarum tumultusque vehementes sunt: metus autem solitudinisque, & tristitia, & ira non sunt, sed his quedam similia. Et quid multis? leones fremunt, insulantur inanis (sunt verba Senec. in capite antecedente) colla serpenibus, rabidarum canum iristis aspectus est. Nullum est animal tam horrendum tamque perniciosum natura, ut non appareat in illo, simul ira invasit, nova feritatis accessio. Vid. lib. de Ira, C. 1. 2. 3. & ulterius.*

§. VI. Quid illis finitionibus sibi illi velint Philosophi, non ita profus clarum est, sed mentem suam ita porro explicat Seneca ibid. C. 4. *Quemadmodum incipiant affectus, aut crescant aut efferantur, est primus motus non voluntarius quasi preparati affectus, & quedam commutatio. Alter cum voluntate non contumaci, tanquam oporteat me vindicari, cum læsus sim: aut oporteat hunc penas dare, cum scelus fecerit: tertius motus est jam impotens, qui non, si oportet, ulcisci vult: sed utique qui rationem evicit. Hanc multum dissentire videtur Aristoteli. lib. 1. de anima, in quo operose ac acerrime contra Democritum ac Timæum Platonicum disputat, quod anima non sit motus, se moveat, vel moveatur, at deinde asserit, animam per accidens moveri, & non tantum se ipsam, sed & corpus (ratione cujus moveri dicatur) movere posse. Similiter lib. 2. de anima eandem esse corpus negat ac pernegat, & tamen aliquid corporis esse concedit. Σωμα μὴ γὰρ ἐστὶν, σώμα δὲ τί, Corpus quidem non est, sed aliquid corporis.*

§. VII. Summorum istorum Philosophorum principia, scita atque decreta, ad amussim examinare nunc non vacat; ut vero res in pauca conferatur, ita quidem in culcari posse videtur distinctius.

1. *Animalia omnia, in quantum sunt diverse animata, in tantum eorum affectus seu commotiones a se invicem differre.*
2. *Affectus in iisdem non sine motu oboriri posse, eumque pro vehementia affectus, vel concitatioem vel remissionem esse.*
3. *Iram saltem viperarum esse brevem, quam Seneca cum multis asserit Sapientibus, esse insaniam, vel, ut in proverbio est, brevem furorem.*

Hanc

Hanc viperæ rabiem describit Virg. in culice :

————— natura comparat arma,
 Ardet mente, furit stridoribus, insonat ore :
 Fexibus eversis torquetur corporis orbis,
 Manant sanguinea per fractus undique gutta,
 Spiritibus rumpit fauces.

4. Morsum viperinum non nisi ratione configurationis vulneris, quod dentibus suis excavatis infligit vipera, aut si omnino velis, gradu a cujuscunque valide differre belluæ morsu.

5. Venenum vel potius abditam illam naturæ vim, quæ veneni nomine venit, non lymphæ, non saliva, quibus viperarum hument ora, sed spiritibus iratarum colla instantibus, vel quibus, Autore Virgilio, fauces rumpunt, inherere, siquidem illam ex non lacessitis exprimere, ac eadem quamcunque nudi corporis partem oblinere ac sine noxa perfricare licet, quod ipsum experimentis sæpe repetitis deprehendi.

6. Horum spirituum non paucos in cavernis dentium, tanquam insudibulo colligi, collectos pro velocissimo quo feruntur, (loquor de viperis iratis) motu, dentibus parti demorsa impactis, qua data via ac porta, in massam ruerè sanguineam, pauloque momento per eandem diffusos, ejusdem solvere coagulæ, peregrinumque inducere fermentum, adeoque febrem, sitim, vigilias, reliquaque Symptomata (quibus enumerandis & curandis tertiam destinavimus hujus disputationis partem,) excitare; tandemque viribus eundo auctis, ni Pharmaco ejiciantur, ac eorum sistatur impetus, mox citius, mox tardius, pro varietate temporis, ægrique ante morsum valetudinis, vel firmæ vel adstrictæ, inclinatæ aut laborantis, triste dirumque cunctis mortalibus nomen, Leihum inferre.

C A P U T III.

De Morsu Viperæ.

§. I. **I**nter antiquos magna fuit quæstio, quinam morsus fuit periculosior, fæminæ an maris. Quidam statuere, fæminæ pejorem esse, ut Ægineta, dum dicit: videntur minore cum periculo liberari, quos viperæ mas, quam quos fæmina momordit. Idem confirmat Nicander, canens.

Porro ex vipereo, quod noris, germine pejor

*Femina, qua veluti majori accenditur ira,
Sic vehemente magis fert noxia vulnera morsu;
Et plus gliscenti se cauda & corpore volvit,
Unde citatior hac istos mors occupat artus.*

E contra vero Avicenna lib. 4. ait: *Deteriores viperarum, & Draconum sunt de iis, qui sunt masculi: Femina vero sunt incolumiores.* Litem hanc dirimere videtur Mercurialis lib. 2. de morb. venen. sic scribens. *Utrum femina aut mas venenum lethalius inferat, controversum invenio, quandoquidem alii existimant a femina venenum exitiusius effundi, alii contra putarunt, marem venenosorem femina. Sed hæc lis conciliari potest, quia aliquo pacto venenum femina lethalius est, aliquo pacto maris: femina, quia quatuor facit vulnera, majorem veneni molem pluribus moribus effundere videtur: mas autem, etsi duotantum inferat, tamen vis ipsorum comparata moli veneni femina, multo acerbior & efficacior est, ita ut & qui dixerunt marem, & feminam, lethalius venenum inferre, utrique possint veritatem dixisse.* Sed certe nulla differentia horum morsuum est; nullum etenim intercedit discrimen inter feminæ & maris vel dentes vel venenum, quia eadem symptomata excitant.

§. II. Nullis nunc sine ambagibus symptomata post morsum apparentia enumerare libet, qualia sunt: Tumores juxta locum affectum subrubri lividique, somni perturbati, continuæ vigiliæ, insolita anxietas & inquietudo, febris, fitis, furor, loci affecti acutissimus dolor, inspiratio gravis & æstuans, torvus faciei aspectus, vertigo, Lipothymia, nausea, vomitus. Non tamen hæc omnia in uno eodemque subjecto observare licet, sed diversimode; pro varietate etenim corporum & subjectorum, diversa occurrunt symptomata.

§. III. Pars affecta potissimum est pars illa, qua perficiuntur functiones animales, ut ex insomniis, anxietate, vigiliis, vertigine &c. patet; deinde etiam massa sanguinea & humores per partes circulantes, ut ex tinctis urinis, alvo adstricta, fiti, & feбри manifestum est.

§. IV. Sanguis hic nimio fermento jam præditus, & continuo magis magisque fermentatus, sicque præter naturam incensus, & per totum corpus nimio impetu distributus, motum spirituum animalium inducit inordinatum, & perturbatissimum. Hinc inflammationes & obstructions, sicque *Discolores Tismores.*

§. V. Quod furorem attinet, in eo esse spirituum motum perturbatissimum, eosque indifferenter in quoscunque poros ruere, manifestum est,

est, hacque ratione spirituum celerrime motorum æquilibrium folli necesse est. Unde mens turbatur, quippe nutus sensorii ex se tunc est impotens, tumque cogitans & recogitans de re ingrata, sibi redditur ingrattissima; adjuvante denique musculorum quorundam convulsione & nimia sanguinis fermentatione, hinc inde perturbate & impetuose discurrit.

§. VI. Hic inordinatus & impetuofus spirituum motus causa delirii est, & licet non tam vehemens hic fit quam in furore, naturalem tamen placidamque fluctuationem superat; hinc est quod omni furori delirium, non vero omni delirio furor adesse possit.

§. VII. Spiritus hi, hac ratione vehementius moti, horrendas etiam faciunt convulsiones; quod satis apparet, si quis attente consideret, motus hos convulsivos circa partes interiores; sublato enim regimine suo, spiritus eas in partes influunt, in quas influere non debent, unde illæ quo magis sunt inflatæ, eo magis contrahuntur, ac per consequens magis quoque convelluntur.

§. VIII. Accedimus ad FEBREM, quæ ordinarie adest, cujus autorem esse putamus fermentum illud peregrinum, quod tali in casu sanguinem ingreditur. Cæterorum symptomatum, tum sæpius, tum rarius occurrentium causas, brevitati operam dantes, studio enarrare superfedemus cum ex aliis tum simul conjunctis symptomatis dijudicari, & vel ab eadem cum illorum causa, vela diversa haud ita difficulter deduci possint.

§. IX. Signa ipsius affectus per se sunt manifesta & oculis obvia, tantummodo opus est, ut cognoscamus, an vascula majora aliqua, ut *arterie*, *vena nervi* &c. læsa sint, quod partim locus affectus eorum, partim dolores, & discolores tumores indicabunt.

§. X. *Prognosis.* Morbus hic satis periculofus est, rara enim exempla sunt, si ad convulsiones, vomitus, furorem &c. ventum sit, curationis & remediorum ope illum esse superatum; si vero in initio Medicus advocatur, qui convenientia adhibere sciat medicamenta, non tanti periculi est.

§. XI. Tandem sic delabimur ad curationem. In morfu hujus animalis ad duo præcipue est attendendum: primo ut inflammatio partis læsæ tollatur; Deinde, ut massæ sanguinæ, vel omnium totius corporis humorum *uptis* corrigatur.

§. XXII. Bona vero diætæ ægro fit quotidiana vivendi normula, juxta quam vivat, observando res sex nonnaturales, videlicet 1. *Aerem temperatum* 2. *cibum boni succi, non salsum, non acidum, & potum ratione quantitatis & qualitatis*, 3. *somnum vigiliis justis distinctum*, 4. *Quietem potius*

tius quam motum (quamvis affectus motionem per se satis vetet) 5. Abstinenciam omnium affectuum, præprimis Iræ & lætitiæ, & demum 6. Alvum ad ejciendum apertam.

§. XIII. Ut porro ordine ad reliqua etiam progrediar, accessum nunc facio 1. ad Chirurgiam, visurus an auxilio Chirurgi opus habeamus. 2. ad Pharmaciam, quænam scilicet salutaria remedia illa nobis suppeditare queat.

XIV. Vena sectionem hic plane inutilem censemus varias ob rationes, nisi forte corpus fuerit valde plethoricum, & jam in vehementem febrem incidat patiens; Scarificationes vero & cucurbitula sacrificata vel loco earum hirudines hic magni momenti sunt, & applicantur circa locum affectum; ligatura supra partem commorsam instituta, ac spatularum ab igne candentium prope partem afflicta applicationes, item V. pera recens mactata, vulnere imposita, (loco ejus vivus Bufo,) mira præstant.

§. XV. Alterantia, licet rarius, aliquando tamen usui esse possunt. Sed potissimum sudoriferis satis potentibus pellendi fudores, quæ mollia non solum, sed & solida penetrant, suntque talia, quæ conitant ex salibus & mineralibus. Hujusmodi si pro basi addatur sal viperin, multum præstabis.

§. XVI. Specifica tali in casu sunt sal viperar. Orvitean. Theriac. pulv. viper: rad: contrayero. Anglic. &c. Hisce jungam compositionem unam vel alteram, ut:

℞. Aqu. Theriacal. ℥iv.

Card. Bened. ℥ij.

Ocul. cancer. ℥j.

Sal. Volat. viperar. ℥ijss.

Spirit. C. C. gr. XXX.

M. f. Mixt.

Simantur ex hac mixtura singulis horis cochlearia tria in initio, postea duo. Væ si æger abhorreat a mixtura, & malit pulverem sumere, in hanc formam præscribatur.

℞. Antimon. Diaphoret. aut

Rezoartic. cujusvis gr. xij.

Ocul. caner. ℥ss.

Sal. volat. viperin. gr. xiv.

M. f. pulv.

vel ℞. sal. volat. viperin. gr. xv.

Orvitean.

I N A U G U R A L I S.

Orvietan. viperin. ℥j.

M. f. bol.

In defectu horum Medicamentorum sequens ab Authoribus valde laudatur.

℞. fol. Rut. Verben.

Salv. min. plantag.

Absinth. vulgar.

Polypod. Menth.

Arthemis. Betonic.

Hypericon. Centaur. ana. q. pl.

M. f. pulv. subtilissim. & exhibetur cum saccharo. dosis

a ℥℥--℥j. ad ℥ij.

C A P U T. IV.

De Medicamentis ex Vipera.

Sal. Viper.

*℞. viper. vivent. cum toto q. pl. quibus in minutissimas partes divisis impleatur Retorta vitrea vel terrea optime lutata, & furno Reverberii imposita, admoto retortæ rostro Recipiente satis amplo; distilletur gradatim l. a. donec nil amplius e Retorta prodeat, ac vapores omnes Recipiente conclusi, in sal abeant, aut in liquorem convertantur; tunc vero a distillando desistendum, deinde, sponte refrigeratis vasis, decrustatoque Recipiente, invenitur ad latera Recipientis sal adhærescens; quod caute fecernatur & usui servetur. Alter liquor vel *sal volat.* in fundo Recipientis rectificatur sequenti modo:*

℞. sal. volat. vel liquor. denominat. ℥vj.

pulv. Cran. human. lib. ij.

Quæ inter se bene commisceantur, & conjiciantur in matrarium longo collo præditum; Huic alembicus cæcus applicetur, & secundum artem distillationi subjiciatur: Hoc facto sal statim in sublime feretur, alembico adhæsurum, ubi, absoluta sublimatione, instar Crystallorum apparebit candidissimum, quod educatur & usui servetur.

Si ullum medicamentum habemus quod nomen Panacæ mereatur, est

C

fal

DISPUTATIO MEDICA

sal hoc volatile viperarum, quod tuto in omnibus internis non solummodo affectibus adhiberi potest, verum etiam in externis. Vis ejus specifica qua est præditum, est contra venenum a morfu animalium, ut Viperæ, Canis rabidi, Gliris, lupi, ursi, Sciuri &c. Eximium etiam remedium est adversus pestem, morbillos, variolas, cunctos morbos epidemicos, febresque malignas; præstantius nullum habemus in Febribus intermittentibus, scorbuto, omnis generis scabie, morbis soporosis, palpitatione cordis, Asthmate, pleuritide, Tussi recenti & inveterata, aliisque pectoris affectibus. Jecoris, Lienis & viscerum obstructions referat. Externe in lavamentis contra podagram, chiragram, & omnis generis vitia cutis, singularis est efficaciaz.

Dosis a gr. *iv--vi--ʒʒ--ʒj.* in mixturis, pulveribus, bolis & Electuar. &c.

VI Pulv. Viperin.

Viperæ vivæ accipiantur q. pl. Mense Jun. quibus capita amputentur, & cutis exuatur, interranea omnia quoque eximantur, excepto corde & Hepate: deinde probe in umbra exsiccentur, & pulverisentur cum floribus Chamomel. q. pl. in mortario; hoc facto pulvis per cribrum sericeum traiciatur & servetur usui.

Hic pulvis omne scabiei genus delet, Impetigines quasvis, Erysipelata, sed præsertim Leporam curat, ideoque Leprosi eo uti possunt omnibus suis in Cibis. Phthificis & Tabidis expedit.

Dosis a ʒʒ. ad ʒʒ. ʒj. cum jusculo, vino, Cerevisia vel quopiam liquore aromatico.

Orvietanum.

℞. pulv. viperin. ʒv.

Op. cum aquâ comm. preparati. ʒʒ.

Rad. Contrayerv. Viperin. Virginian.

Angel. Gentian. Calam. Aromat.

Imperator. Galang. ana. ʒiv.

Fol. salv. Rorismarin. Card. bened. ana. ʒv.

Flor. Chamomel. ʒii.

Sem. fenicul. Cumin. ana. ʒj.

Baccar. Laur.

Cinamom. Nuc. Moschat. ana. ℥i℥.
Sal. volat. Viperar. ℥j.
Mell. optim. despumat. q. s. ad consistentiam.
M. l. a.

Orvietanum hoc miræ est efficacæ adversus cuncta venena, & præcipue ictus venenatorum animalium, item Pestem, Variolas, Morbillos, omnesque morbos epidemicos: admodum quoque conducit in affectibus frigidis Cerebri & ventriculi, & colicis doloribus a flatibus excitatis. Dos. a ℥j. ad ℥j. & ℥ij.

Trochisci Viperin.

℞. *pulv. Viperin. lib. ℥.*
rad. Ire. florent. ℥℥.
sacchar. Cand. ℥j.
Mosch. orientat. gr. jv.

Cum mucagine Gummi Arabici in aliqua aqua distillata extracta fiat massa solidior, & ex illa conficiuntur Trochisci vel Baculi, qui obliantur oleo viperin. & in umbra exsiccantur.

Oleum Viperin.

℞. *Axung. Viperin. ℥jv.*
Oleor. Junip. Cer. flav. ana. ℥iij.
Aren. cribrat. puriss. ℔ ij℥.

Hæc rite commixta leni igne, induntur retortæ vitreæ, balneo arenæ committendæ, intra capsulam correspondentem, adeo ut Retortam omnino ambiat & cooperiat arena, solo exerto collo; Destillatio hæc erit suscipienda igne per gradus adhibito, initio leni, tandem sat intenso, imo eodem in tenore producto, donec nil amplius ex Retorta prodeat; postmodum sponte frigefacta arena, decrustatoque Recipiente, occurret oleum limpidissimum & penetrantissimum; quod usurpari potest interne & externe. Interne in colica, Nephriticis doloribus, stranguria, obstructione *urina*, item Ulceribus internis. Externe applicatum, tantum subsidii præstabit solum, quantum vix omnia alia olea & unguenta conjunctim: in Paralyti, Ophthalmia, Odontalgia, Scirrhis & Oedematosis tumoribus, fissuris, & rimis, summæ utilitatis est.

Spiritus Viperin.

℞. *Viperar. vivent. in minutissimas partes dissectar. No. xii.*

Nur. Vurio ana. ℥j℥.

Hæc commixta simul indantur Cucurbitæ vitreæ, affundantur spiritus

ritus Juniper. lb. iß. Cucurbitæ Alembicus imponatur, luto accurate obducatur, imponatur Cucurbita Balneo arenæ, adaptetur Recipiens rostro Alembici; digerantur igne lenissimo per h. viginti quatuor, demum destilletur, eadem via incedendo, qua eliciuntur spiritus quorumvis Aromatum.

Est Medicamentum efficacissimum in scorbuto, Arthritide vaga, hysterica passione, Apoplexia, cruditate Ventriculi. Externe in paralyfi, tumoribus podagricis, maculis & scabie varii generis, item in Ophthalmia cum aqua Euphrag. dilutum.

Elixirium Vipereum.

- ℞. Rad. Contrayer.
 Fol. Macis. ana ʒiß.
 Croc. oriental. ʒvj.
 Myrrh. selectissim. ʒj.
 Alo. cum aqua coi. pp. ʒij.
 Sal. volat. viper. ʒiv.
 Spirit. Viper. vin. ana. ʒxii.
 Alcabest. Glauber. ʒj.

Cuncta secundum artem commisceantur in Phiala bene clausa, & per 14 dies in fimo equino calenti defodiatur, postea liquor supernatans a fæcibus separetur & usui servetur. Dosis a ʒß. ʒß. cum vino vel alio idoneo liquore.

Elixirium hoc in ventriculo humoribus tenacibus & viscidis obfesso, nausea, vomitu, fastidio ciborum, ructu, scorbuto, chlorosi, & aliis morbis, summum est remedium.

Sal volatile vipereum compositum.

- ℞. Olor. stillat. Mac. Carioph. Aurant. ana. ʒj.
 Viperin. rectificat. ʒiß.
 Sal. volat. viperin. ʒij.
 Hæc in mortario bene mixta cum Ciner. clavellat. lbß.
 trade Phiala & superaffunde
 Aquæ. vit. Mathiol.
 Spirit. sal. armoniac. ana. ʒvj.
 Viperin. ʒiij.

Hoc

Hoc factò lagena optime fervetur & agitetur, postea sal volatile supernatans a Phlegmate per decantationem segregetur & usui adhibeatur. Dos. a gutt. x. ad ʒj-ʒij. cum appropriato liquore.

Optimum est remedium in febribus intermittentibus & aliis morbis, ubi acidum peccat; partes principales corroborat.

Collyrium albugines delens.

℞. fragor. bene matur. ʒvj.

Stercor. viperin. præp. ʒv.

Sal. fix. viper. ʒj.

Fell. vipera. recent. No. vj.

Hæc erite permixta cum s. q. aqu. fœnicul: & Euphras. in lagena vitrea diligenter obturata & excepta, soli æstivo per aliquot dies exponantur, & per vices agitentur, vel igni arenæ per idem tempus committantur; hoc factò, per decantationem liquor purus effusus pro collyrio optimo fervetur, cui addendus est spiritus Viperin. ad aliquot drachmas.

Ceratum Viperin.

℞. Emplastr. Dia. Sul. Roland. ʒij.

lap. Calaminar. præparat. ʒi.

Squammar. viperar. præparat. ʒij.

Oleum Viperin. ʒijss.

M. f. l. a. C.

Felici cum successu Ceratum hoc usurpari potest in inflammationibus, ulceribus, & vulneribus, tam recentioribus quam vetustioribus, Scirris, œdemate, obstructionibus Hepatis ac Lienis, item in pleuritide parti dolenti applicatum; inflammationes colli uterini sanat pessarii forma illuc immissum; podagricis auxilium fert mirifice.

*Remedium ex vipera expertissimum, ad desue:
faciendum præsertim mulierculas ab ebrietate.*

Immittatur vipera in lagenam, ejus generis vino, quo se inebriare solet mulier, repletam, eaque post dies aliquot per se extincta, segregetur clarum a spisso, mulierique insciæ exhibeatur bibendum, donec inebrietur.

rur. Ex isto tempore tantam istius vini percipiet nauseam, ut inde plus modico bibere facile dediscat.

De *stercore* viperæ observatum est, illud exsiccatum, drachmæque pondere vino albo infusum, demum percolatum, ac jeuno ventriculo mane exhibitum, per hebdomadam unam vel alteram, imo ulterius si necessitas urgeat, remedium esse, vi specifica Epilepsiam & vertigines abolens.

Pellis Erysipelati applicata externe, expertissimum est remedium.

Fel in vino vel alio liquore exhaustum, in desperato casu, vermes necat.

Caro recens & viva in desperata Ophthalmia applicata optimum est remedium.

Explicatio figurarum, quæ præsentem illustrant materiam.

A. Viperæ binæ, mas & femina, simul copulatæ tempore coitus, e quarum forma corporis externa nullum plane discrimen insigne inter illas observari potest. Ubi etiam notandum, quod in extremo nexu vel amplexu caudarum, delitescat penis maris in vulvam feminae immissus.

B. B. Viperam designat feminam, fetus suos excludentem, infimam corporis partem prodentem, ubi præprimis conspicuæ sunt infimæ squamæ, quibus ad reptatum utitur. Ubi quoque omnia in suo situ naturali videre est, quoad partium & magnitudinem & posituram.

C. C. Ova nonnulla in situ suo & magnitudine legitima naturali.

D. D. Duo viperini fetus, in actu partus constituti, suas secundas secum trahentes.

E. Positura fetus ovo involuti.

F. Cranium viperæ integrum.

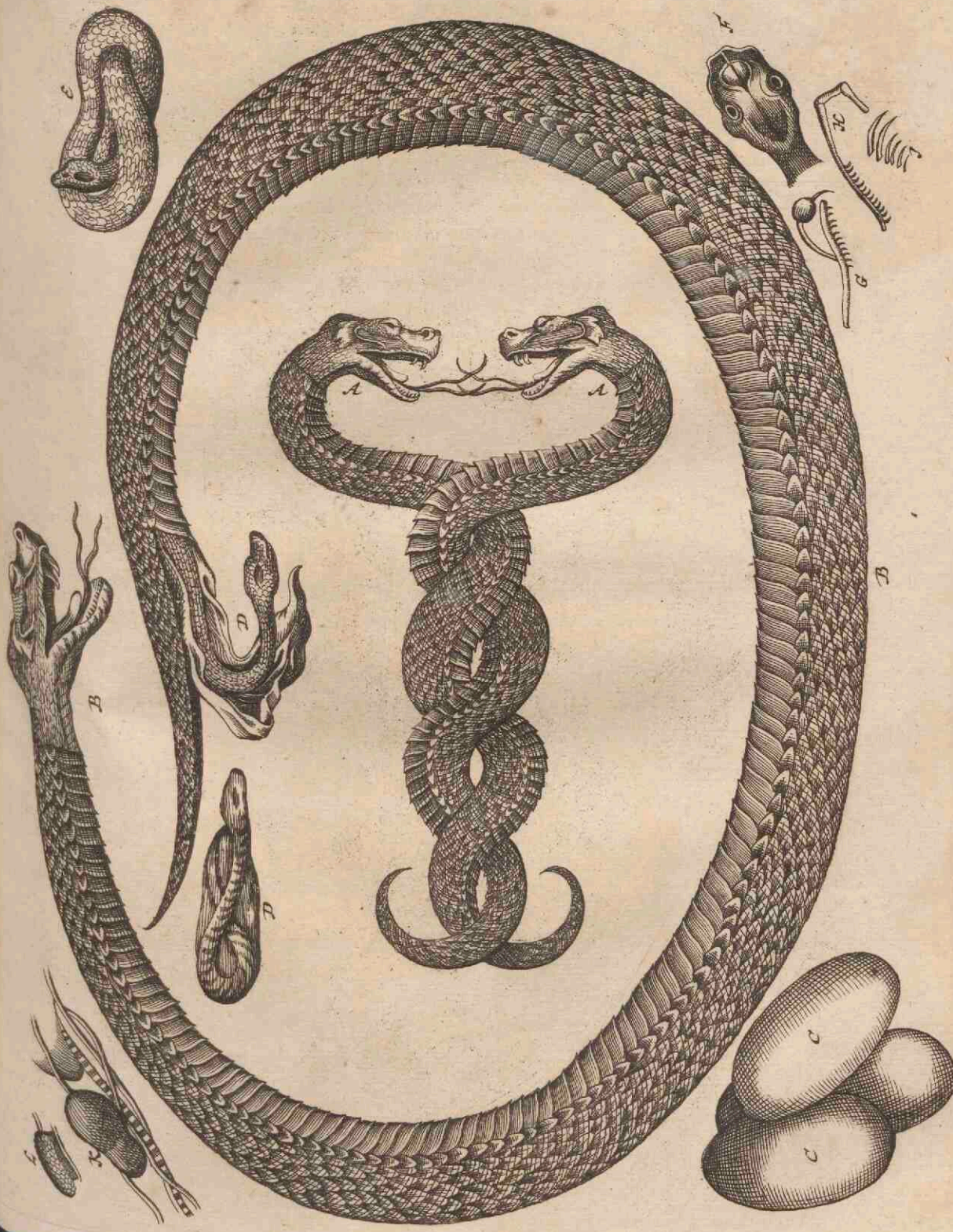
G. Maxilla superior officulo cuidam posteriori in parte cranii coarticulata, quod altero extremo coarticulatur radici unius majoris dentis canini cum suo magno vasculo salivali integro, in quo continetur famosissimus ille humor flavus.

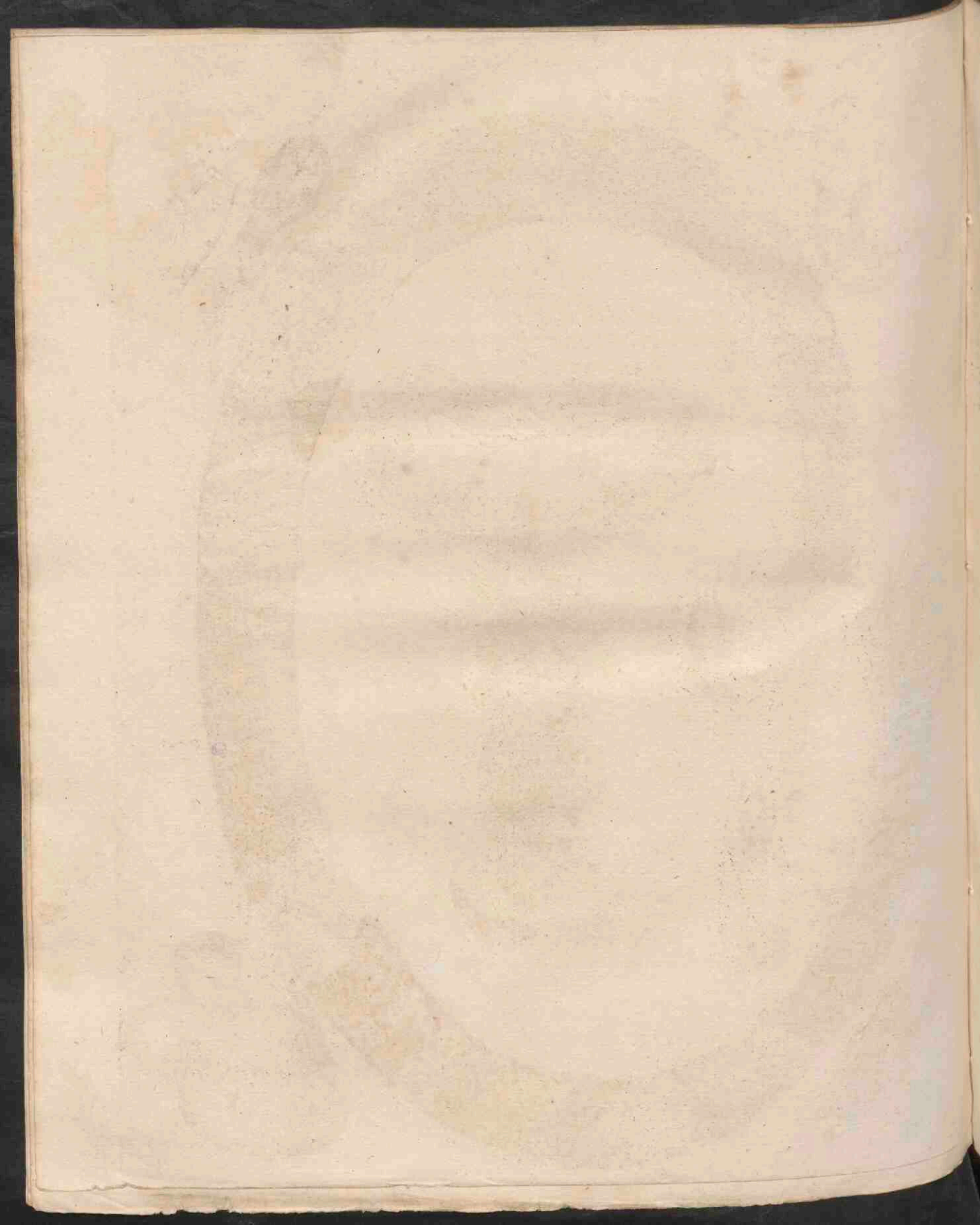
H. Maxilla inferior ex tribus constans ossibus.

I. Dentes varii majores canini & adstantes subsidiarii.

K. Cor in pericardio reconditum cum vasculis majoribus ex eo prodeuntibus, & congerie vesicularum pulmonarium.

L. Glandulæ salivales conglomeratæ, una cum vasis propriis lymphaticis, quæ hic describuntur naturalibus paulo majora, quo eo melius innotescant.

ADDITAMENTA.

I.

Medicina assimilari merito potest Triangulo, cujus basis est Anatomia, latera Chirurgia & Pharmacia, & area Praxis.

II.

Venarum delectus in quibusdam morbis est saluberrimus.

III.

Venæ sectio a nonnullis damnatur in pleuritide, admodum tamen necessaria est, si Phthisin vel Empyema prævenire velimus; Ejus vicariæ sunt hirudines.

IV.

Penis erectio a spiritibus animalibus dependet.

V.

Semen a sale volatili sanguinis & spiritibus animalibus conficitur.

VI.

Menstruorum fluxus prægnanti superveniens, non semper fœtum male habere indicat.

VII.

Virgines & viduæ juvenes furore uterino vel suppressione mensium a visciditate laborantes, non melius quam copula maritali curantur.

VIII.

Idem sentiendum est de feбри alba, qua virgines frequenter laborant, cujus causa quam maxime est nimium veneris desiderium.

IX.

Panacea & universale purgans non dantur.

X.

Menstruum universale non datum est, nec dari potest.

FINIS.

Ad Doctum & Expertum

Dn. CANDIDATUM

JOHANNEM
LINDELIUM.

Um Pythona trucem Phoebus ne-
cuisse Apollo,
Cultus insueti rettulit inde de-
cus.

Hoc quoque Patre satus Tu,
LINDEL, ut abdita scires,

Monstrum secreta Vipereum arte necas.

Ergo novi generis decus hinc & Tunc referres?

VIPERA & ex LAURU texta corolla Tibi est.

MAGNUS RÖNNOW

ex debito amicitia.

AMICISSIMO SUO LINDELIO,

Medico & Mathematico praestantissimo

BEde ab laKatKra? de bettu aznim moriFadti;
JOardKa HANbet, LINriK DEurd LIUSradti.

H.p. f. in Memor. reliq.

KATRA HIERON DE BITZCI.

M.D. Barwit. Persa.